

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ КАЗКИ. КАЗКА “ЗАЯЧЕ САЛО”

Тиждень 6. Знайомтесь: зірка, урок 29

Обладнання і матеріали:

- роздруківка “[Українська народна казка «Заяче сало»](#)”;
- роздруківка “[З’єднай прислів’я](#)”;
- презентація “[Казковий калейдоскоп](#)”;
- презентація “[Додаткові вправи](#)”;
- руханка “[Танець зайця](#)”.

Словник: сало, пуд, фунт.

ХІД УРОКУ

1. Вступна частина

Бесіда про книжки

- Як знайти потрібну книжку?
- Як потрібно поводитися із книжкою?
- Для чого людям книжки?

Загадки про книги й бібліотеку

Щодня приходим в храм духовний,
Що мудрості і дива повен.
Гортаєм сторінки чудові,
Світ пізнаємо в рідній мові.
Це не кіно, не ігротека,
Дитяча це (бібліотека).

Розібратись в морі книг
І веселих, і сумних
Допоможе вам не пекар
А знавець — (бібліотекар).

Це не лясси-прибамбаси,
І не плітки чи смішки,
І не брязкальця-прикраси,
А улюблені (книжки).

Книгу взяв в бібліотеці
І на кілька років зник —
І тебе вже називають
Не інакше, як (боржник).

Вінні Пух і Буратіно,
Попелюшка і Мальвіна —
Познайомтеся, будь ласка!
А домівка їхня — (казка).

М. Людкевич “Мудрагелія”

- То куди ми з вами завітали? (У казку)
- А тут на нас чекає нове випробування!

Вікторина “Казковий калейдоскоп”

Учні й учениці, уважно розглядаючи казкових героїв, згадують казки та відповідають на запитання по їх змісту. (див. презентацію [“Казковий калейдоскоп”](#))

Вправа “Передбачення”

— Пропоную вам попрацювати в парах: з’єднайте частини прислів’їв та спробуйте здогадатися, про що ми поговоримо сьогодні на уроці.

Діти утворюють прислів’я та пояснюють їхній зміст.

- Без правди жить — по-вовчи вить.
- Хто за правду горою, той не боїться і бою.
- Правда у воді не тоне, а в огні не горить.
- Брехень багато, а правда одна.

— Як ви гадаєте, спостерігаючи за якими життєвими ситуаціями, люди могли скласти такі прислів’я?

— Отже, про що буде йти мова сьогодні? (Про правду та брехню)

2. Основна частина**Вправа “Припущення”**

— Сьогодні ми читатимемо казку “Заяче сало”. Як гадаєте, що відбуватиметься в казці з такою назвою?

Словникова робота: сало.

Сало — тваринний підшкірний жир, найчастіше свинячий. Один із головних символів української кухні. Його споживають сирим, солоним або копченим.

Первинне знайомство з текстом казки

Учні й учениці читають ланцюжком казку “Калиточка”. (див. роздруківку [“Українська народна казка «Заяче сало»](#)”)

— Які нові слова ви побачили в тексті казки? Що вони значать?

Словникова робота: пуд, фунт.

Пуд — давня міра ваги, що дорівнює приблизно 16 кг. Пів пуда — це приблизно 8 кг.

Фунт — давня міра ваги, що дорівнює приблизно половині кілограма.

Запитання за змістом казки

- Хто персонажі казки?
- Про що почав свою розмову пан?
- Скільки зайців уполював пан?
- Про який міст розповів панові Іван? Для чого він це зробив?
- Куди подівся цей міст?
- Чи згодні ви з назвою казки? Яку назву придумали б ви?

Фізкультхвилинка

Виконання руханки "[Танець зайця](#)".

Читання казки в особах. Опрацювання змісту

Робота в парах. Діти читають казку, інтонаційно передаючи настрій і характер персонажів.

- Чи сподобалася вам казка?
- Як ви думаєте, чому Іван не сказав у вічі пану, що той бреше?
- Чи правильно вчинив кучер Іван? Чому? Чого він домігся?
- Як би ви вчинили на місці кучера?
- Покажіть руками розміри зайця, якого описував пан уперше, вдруге і втретє.
- Який опис зайця вам сподобався найбільше? А який опис був правдивим?
- Яка риса характеру висміюється в казці?

Тренувальні вправи

Учитель(ка) демонструє презентацію "[Додаткові вправи](#)".

— Прочитайте. Випишіть слова із м'якими приголосними. Підкресліть букви, що їх позначають. Розкажіть, які ознаки вказують на прихід осені.

Виряджа до школи Осінь
Вересня-синочка:
В сорочині із колосся,
У штанцях з листочків.
(А. Музичук)

— Прочитайте. Випишіть слова із буквою "щ", вимовте їх і вкажіть, скільки в них звуків і букв.

Дощик в небі так танцює,
Так радіє, аж гуде.
Плаче кошеня руде —
Змокло, бідне, наче хлющ.
Ще й сміється з нього хрущ.
(Миколка Микиташ)

— Що означає вислів "наче хлющ"? Доберіть слова, близькі за значенням до слова "дощ".

— Прочитайте вірш. Про яку гарну звичку в ньому йдеться? Визначте настрій твору. Випишіть слова з апострофом, поясніть їх написання.

Гарна звичка

Хомка, Хомка, хом'ячок,

посмугований бочок.
В Хомки гарна звичка є —
Хомка рано устає.
Прибирає двір і хатку
й почина робить зарядку.
Раз, два, три, чотири, п'ять.
Хоче Хомка дужим стать.
(А. Камінчук)

3. Завершення уроку, рефлексія

- Як український народ ставиться до брехні?
- Чи сподобалася вам реакція пана на слова Івана про міст?
- Який висновок можна зробити з цієї казки?

4. Варіанти домашнього завдання

1. Переказати казку “Заяче сало” своїм рідним / друзям, пояснивши її назву.
2. Підібрати казку, яка буде цікава однокласникам. Підготувати коротку доповідь-презентацію цієї казки.

Урок підготувала **Тетяна Королюк**,
учитель початкових класів